

Innehåll

Föord	5
Introduktion	6
Förarens uppbyggnad.....	6
Geologi.....	6
Gradering.....	6
Nyturet.....	6
Säkringsutrustning.....	7
Avslutning.....	7
Etik	8
Tack	10
Översiktskarta Sundsvall	15
Brattberget	16
Allmänt.....	16
Vägbeskrivning.....	16
Översiktskarta Brattberget.....	17
Stora väggen 1.....	18
Stora väggen 2.....	20
Stora väggen 3.....	22
Vikingaväggen.....	24
Kortstidan.....	28
Sjöväggen 1.....	30
Sjöväggen 2.....	34
Sjöväggen 3.....	36
Lilla väggen.....	38
Radioväggen.....	40
Lederna i graderad ordning.....	42
Midskogsberget	46
Allmänt.....	46
Vägbeskrivning.....	46
Översiktskarta Midskogsberget.....	47
Pelarväggen.....	48
Spetsbergen.....	50
Övre väggen.....	52
Primusväggen.....	54
Stora väggen 1.....	56
Stora väggen 2.....	58
Lägerväggen 1.....	60
Lägerväggen 2.....	62
Lederna i graderad ordning.....	64
Njurundahallen	68
Allmänt.....	68
Vägbeskrivning.....	68

Mångfaldigande av innehållet i denna bok, helt eller delvis, är enligt Lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk förbjudet utan medgivande av Sundsvalls KFUM/KFUK Klätterklubb.

Förbudet gäller varje form av mångfaldigande genom tryckning, kopiering, bandinspelning etc.

Första upplagan

Första tryckningen 1994

© 1994 Sundsvalls KFUM/KFUK Klätterklubb
Omslagsbilder: Claes Nordquist, Heimo Fürst
Formgivning Sven Heidorn & Dan Berghult

Introduktion

Förarens uppbyggnad

Föraren består av en översiktskarta över Sundsvalls-området där samtliga i föraren beskrivna klätterställen är markerade med bokstäver. Varje enskilt klätterställe har en karta med tillhörande vägbeskrivning där parkeringar, stigar och väggar är inritade. Sedan följer lederna med översiktsbilder och tillhörande text. Varje del avslutas med en sammanställning av samtliga leder i detta område ordnat efter svårighetsgrad.

Geologi

Större delen av Medelpads bergarter tillhör urberget, och utgörs de genom vittring och erosion frampräparade rötterna av en gammal bergskedja. Åldern på bergarterna i urberget överstiger 600 milj. år.

De viktigaste komponenterna i Medelpads urberg är metagråvackor och urgraniter. De förra utgöres av ett slags lerblandade sandstenar - gråvackor - som avlagrats i havet ovanpå en berggrund av vilka inga spår anträffats i Medelpad. Dessa har sedan omvandlats strukturellt genom upphettning på stort djup, därav förstavel-sen 'meta'.

Gråvackor och skiffer har delvis upphettats så kraftigt att de börjat smälta. De uppsmälta delarna har stelnat till ådror, sliror och mera homogena massor av granit, som idag kan ses uppträda i intill blandning med metagråvackorna. På så vis uppkommer migmatiter (blandbergarter) som Sundsvalls klätterberg består av.

Gradering

Graderingen följer svensk gradering väl och är angiven enligt UIAA skalan, dessutom finns en allvarlighetsgradering från a till e, där a innebär välsäkrat, c innebär viss risk för långa och kanske svåra fall och e osäkrat. Vi har också gett oss på att göra en kvalitativ bedömning som anges med en till tre stjärnor, där en betyder något utöver det vanliga och tre utsökt.

Nyturer

Leder som är projekt markerats med någon form av band eller snöre, antingen i första borrulten eller fastklämt i en spricka någon meter upp. Denna markering sitter uppe tills förstabestigningen har gjorts. Respektera detta och klättra ej dessa leder förrän markeringen är borttagen.

Säkringsutrustning

Där inget annat anges räcker en normal säkringsutrustning bestående av 10 - 12 förlängare, ett kilset och några hexor eller friends i mellanregistret. Borrultar används i varierande omfattning men endast där naturliga säkringsmöjligheter saknas eller bedömts som otillförlitliga. Vi försöker att i möjligaste mån hålla reda på när borrultarna har satts upp, men som tumregel gäller att borrulten placerades strax före förstabestigningen av leden.

Avslutning

Arbetet med föraren pågår kontinuerligt och nästa utgåva är redan under utarbetning. Detta p.g.a. att nytursmöjligheterna i området är enorma, framför allt på Getberget, åtta mil väster om Sundsvall, där så gott som allt är oklättrat. Alla rapporter om nyturer tas tacksamt emot av klubben på adress angiven i Bergsport.

Etik

Etik (grek. Ethos: sinnesslära) försöker besvara; vad är det goda, vad är det rätta.

Etik är läran om hur en människa bör bete sig mot andra människor och mot levande varelser över huvud taget. Vad gäller klättr etik bör även naturen och kanske framför allt berget omfattas av denna. Många kanske tycker att ett berg är något för tid och evighet bestående, men faktum är att bergen föds, lever och dör precis som allt annat. Med detta vill vi säga att berget bör behandlas med samma respekt som alla andra levande varelser.

Vi i Sundsvalls klätterklubb lever inte alltid som vi lär då gällande klättr etik ibland är svår att koppla till både allemansrätt och naturbevarande intressen. Kompromisslösningar blir därför ofta ett faktum när säker klättring skall bedrivas. Vi vill dock framföra ett antal punkter som vi tycker att man ska hålla på:

- Klättra inte om det finns häckande rovfågel på berget. Fåglar som blir störda under ruvning kan överge sina bon vilket kan minska chanserna för en redan hotad art.
- Avverka inte några träd, inte nog med att det är förbjudet, det är också många gånger helt onödigt. Viss röjning har skett i klubbens regi och med markägarens tillåtelse, detta kommer vi att sköta även i fortsättningen när vi anser det vara nödvändigt.
- Ta med allt hem som du har tagit med till berget, gärna mer om någon glömsk klättrare lämnat något efter sig.
- Du som röker, tänk på att fimpar också är skräp.
- Parkera på angiven plats.
- Du hörs mer än du tror, basunera inte ut dina åsikter och använd ett värdat språk vid klipporna.

Vad gäller uppsättning av borrhultar och firmingspunkter har klubben enats om följande policy.

- Leden ska vara minst 10 meter lång.
- För att få sätta upp borrhult ska projektören ha gjort bedömningen att leden kommer att repeteras. Detta är en frihet under stort ansvar för denne.
- Naturliga säkringsmöjligheter saknas.

- Bultarna skall vara placerade så att markfall med påföljande skador ej riskeras, oavsett ledpartiets svårighetsgrad.
- Firmingsankare skall bestå av minst två oberoende punkter eller kunna kombineras med något för att åstadkomma detta.

Mycket nöje med klättringen i Medelpad.

Översiktskarta Sundsvall

A. Brattberget

Översiktskarta sidan 17.

B. Midskogsberget

Översiktskarta sidan 47.

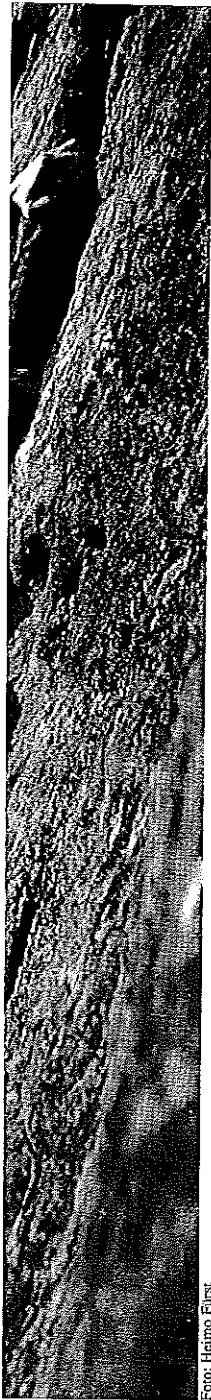
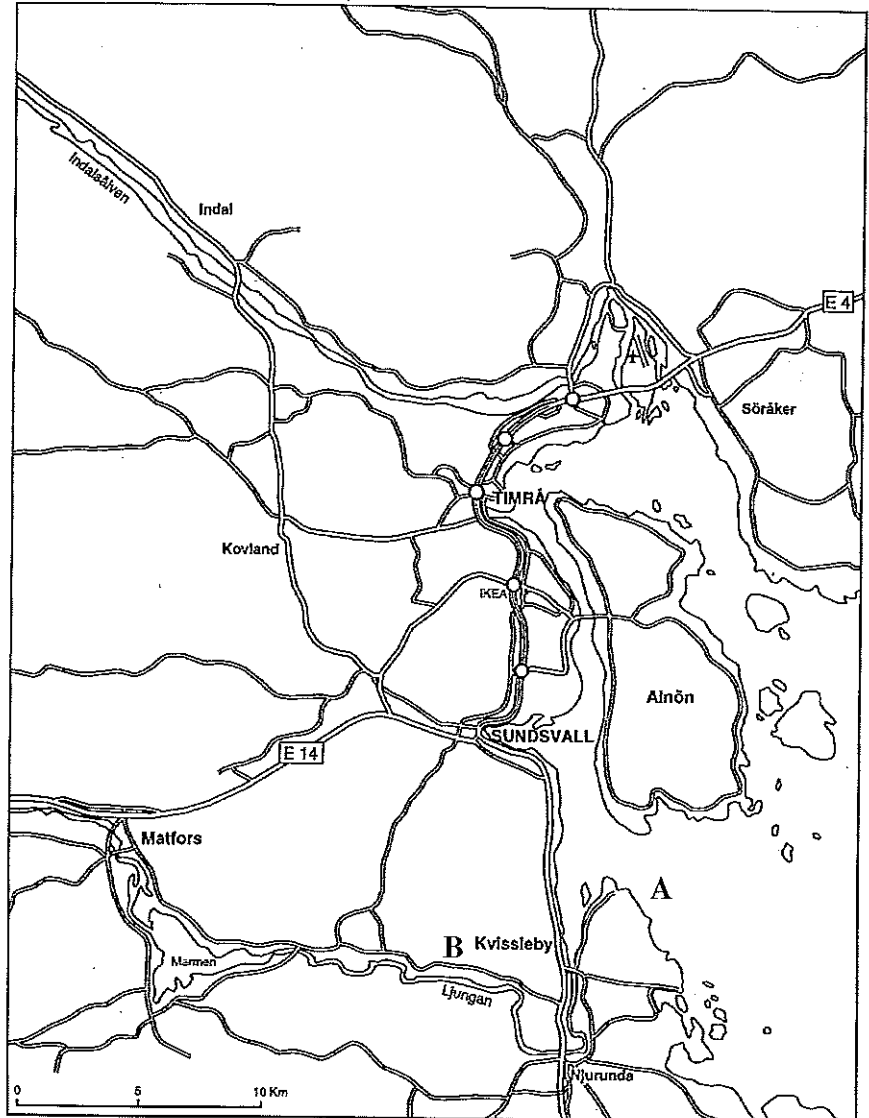

Foto: Heimo Fürst

et.

Brattberget

Allmänt

Berget är underbart beläget vid havet, med en härlig utsikt över Sundsvallsfjärden. Eftersom berget vetter åt öster är sommaren bästa årstiden för ett besök. Att man är ute tidigt på dagen kan också vara en fördel, då berget hamnar i skugga ganska tidigt på eftermiddagen. Bergets läge vid havet gör också att det kan vara rätt kallt under våren och hösten. Kvaliteten på klippan är övervägande god men varierande. Väg och sprickklättring dominerar men de flesta blir nog nöjda med ett besök på berget. Detta har länge varit Sundsvallsklätrarnas hemmaberg och är det mest välbesökta i Sundsvallsområdet.

På plats finns ett vindskydd att nyttja för den som inte vill tälta. Vid vindskyddet finns även en eldstad med grillgaller. Denna är väl i första hand till för att laga mat på. Vill man ordna en ordentlig lägereld att sitta och ljuga runt, finns det ytterligare en eldstad, denna ligger i en gryta ovanför Sjöväggen i hörnet mellan Sjöväggen och Kortsidan. Det finns förhållandevis gott om tältplatser i anslutning till vindskyddet och i den närmaste omgivningen.

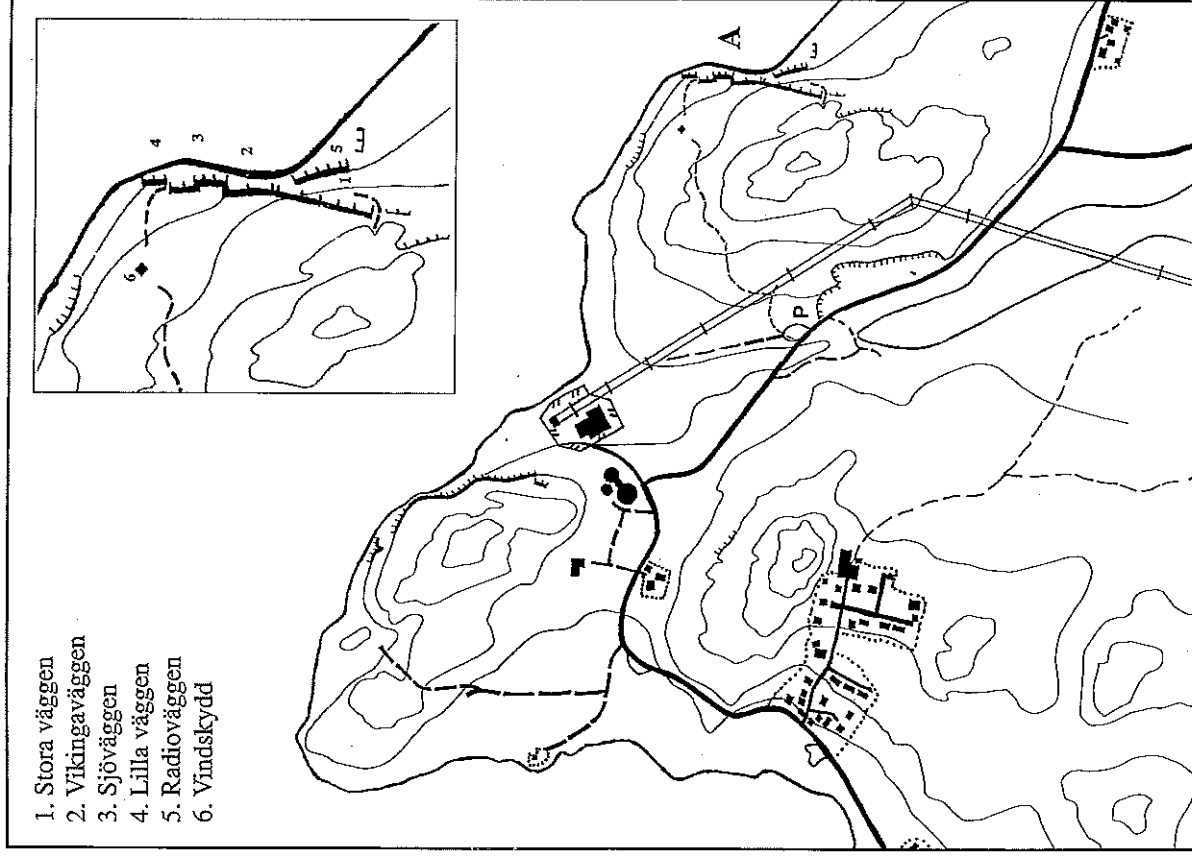
Vägbeskrivning

Från Sundsvall tar man E4 till Kvissleby, ca. 15km. Vid trafikljusen åker man in mot Kvissleby och fortsätter sedan rakt fram över Ljungan. Direkt efter bron över Ljungan tar man vänster mot Essvik. Följ nu denna väg förbi skyltningen "Här slutar allmän väg" tills ni kommer till ett par cisterner. Här svänger vägen kraftigt åt höger och efter ca 200m kommer man till en svacka. Parkeringen ligger på vänster sida direkt efter svackan. Kommer man söderifrån åker man förbi södra infarten till Kvissleby till nästa trafikljus och följer sedan beskrivningen ovan.

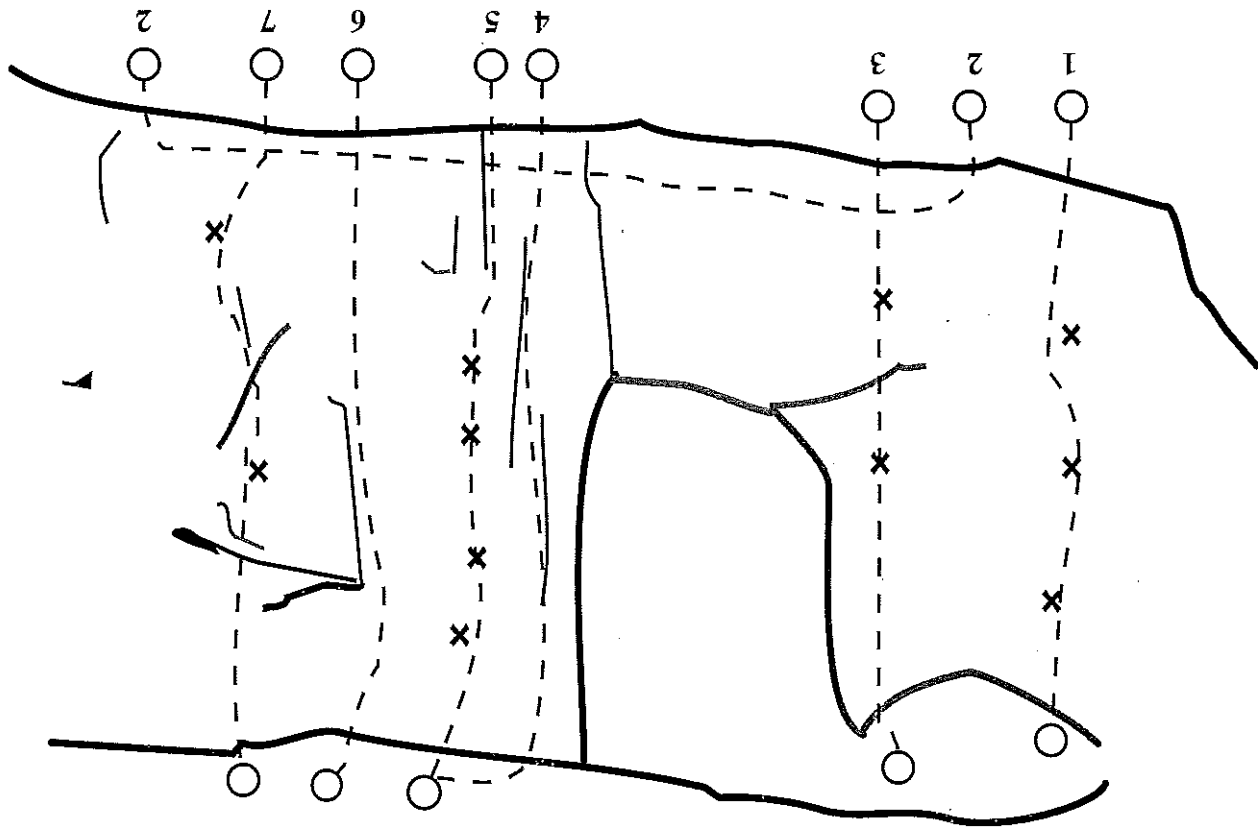
Översiktskarta Brattberget

A. Brattberget

P. Parkering

Stora väggen 1

1. Over the top (6)b

Mattias Andersson 1992

3bb. 15m. Följ borrultarna. Kruket kommer efter sista borrulten. Stand i borrult samt träd.

2. Roberts travers (6+)

Robert Ericson 1989

Leden börjar bakom ett träd, är ca 20m lång och slutar där väggpartiet tar slut.

3. Raka spåret till Chicago (5+)b/c

Joakim Svedberg 1992

2bb. Går till samma hylla som "Over the top".

4. Projekt

Ulrik Nilsson

5. Halvrobban (6-)b*

Daniel Nordström 1991

4bb. Följ sprickan upp till första borrulten. Följ sedan dessa. Stand i firningsankare.

6. Död åt TSV (6)c/d

Daniel Nordström 1993

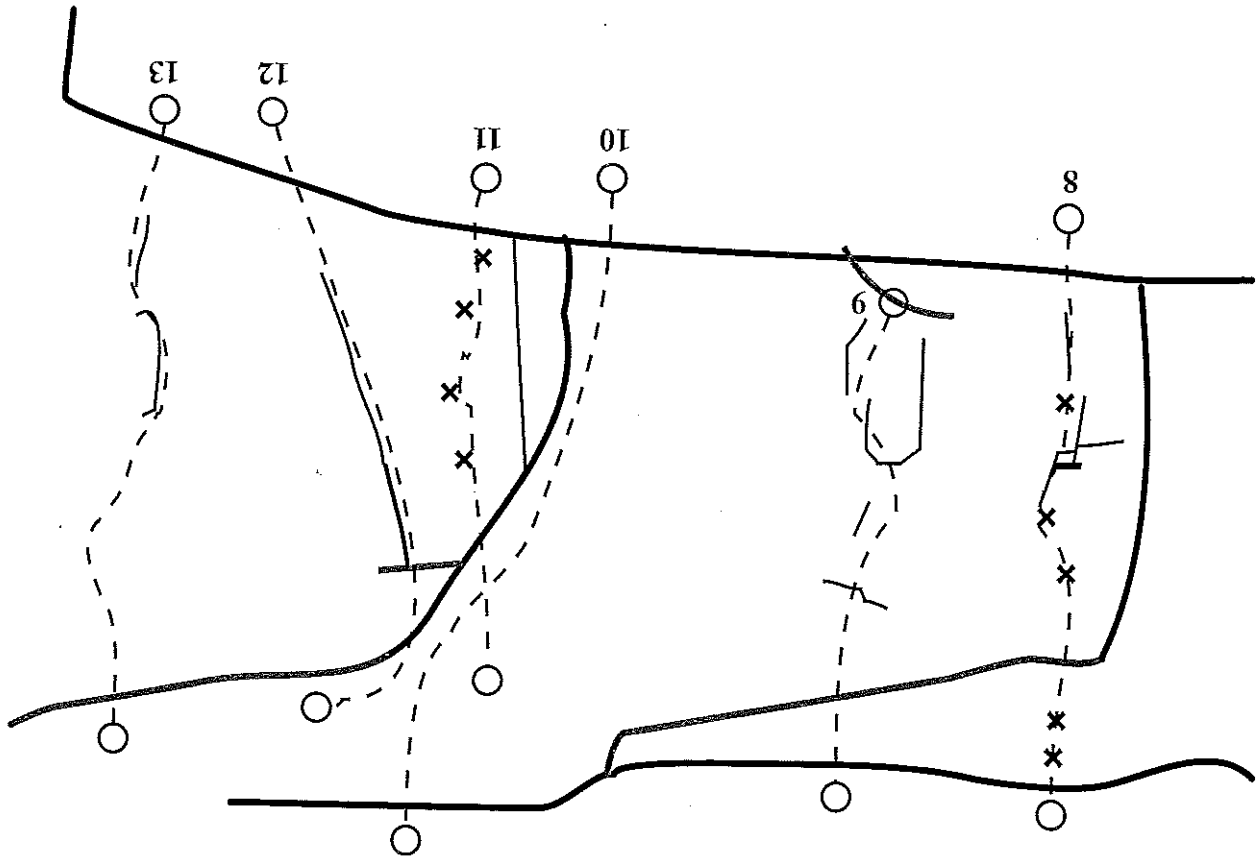
Kort överhäng i början, följ sedan den tunna sprickan till toppen. Microkil på slutet. Första säkringen kommer uppe vid sprickan.

7. Bapu (6-)b

Patriq Backlund 1992

2bb. Insteg intill utsteget på "Roberts travers". Kruket kommer efter första borrulten. Därefter lättare klättring. Stand i en bult och en borrult.

Stora vägen 2

8. Berkaleden (6-)b*

Kenth Bergquist 1991

5bb. Kruket kommer mellan andra och tredje borrbulten. Stand i en fast bult. Svårare gradering om man är kort.

9. Storm (6+)b

Kenth Bergquist 1992

Leden följer någorlunda ett spricksystem till toppen. Håll höger en bit när sprickan drar åt vänster, därefter kort travers till vänster. Sämre säkrad mot slutet.

10. Projekt

Lena Büllund

11. Halvdesperat (7-)a/b*

Daniel Nordström 1991

4bb. Följ borrbultarna över hyllan till stand i en fast bult, eller kliv upp till "Vängåvan"-hyllan. Ganska ihållande led

12. Vängåvan (6-)c***

Anders Wester & Dick Gunnars 1989

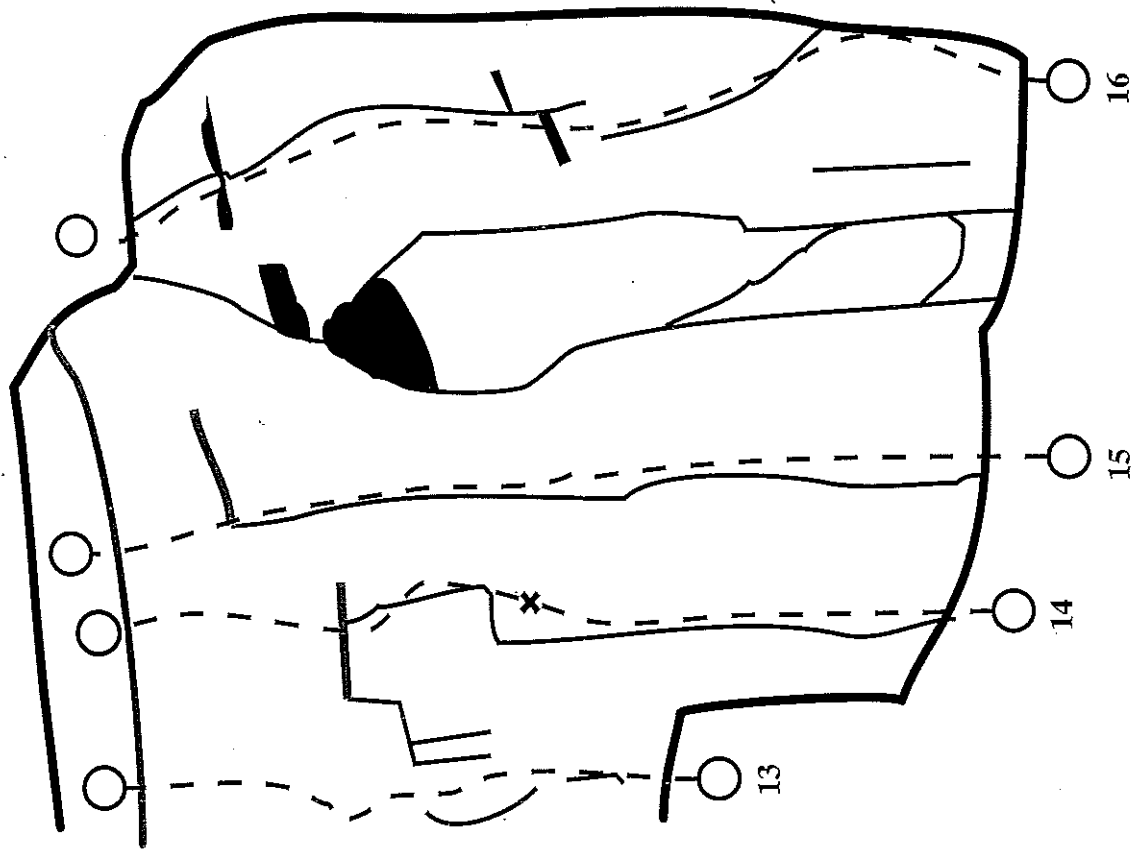
Följ den tydliga sprickan hela vägen. Stand i firmingsankare.

13. Snagraggaren (6)b/c*

Anders Wester & Dick Gunnars 1989

3bb. Stand i träd eller samma firmingsankare som för "Vängåvan".

Stora väggen 3

13. Snaggraggaren (6)b/c*

Anders Wester & Dick Gunnars 1989

3bb. Stand i träd eller samma firmingsankare som för "Vängåvan".

14. Sunrise (5+)b/c**

Kenth Bergquist 1992

1bb. 35m. Lite längre led än de övriga. Vid flaket går man höger mot borrbulten, och fortsätter sedan rakt upp. Förstabestigning gjordes utan borrbultar. Stand i borrbult samt träd.

15. Projekt

Ola Lindström

16. Rätt medicin (6-)c**

Ove Dalsegg 1988

35m. Svårsäkrad mot slutet. Detta är Brattbergets längsta led. Stand i träd.

**Du har fast grepp om projektet.
Vi hjälper dig att klara topparna.**

R&B engineering ab

Tel 060 - 12 21 71 • Fax 060 - 17 49 77

17. Tors vrede (7-7)b/d

Daniel Nordström 1992

2bb. Långt mellan första och andra borrhulten men lättare klättring där. Stand i ankare.

18. Frejas fröjd (7-)b

Daniel Nordström & Joakim Svedberg 1993

4bb. Går till samma hylla som "Tors vrede".

19. Bultkastaren (6+7-)a/b*

Daniel Nordström 1992

6bb. Ihållande. Går till samma hylla som "Tors vrede".

20. Ragnarök (6)b**

Kenth Bergquist 1992

4bb. Följ en linje rakt upp över borrhultarna. Stand i ankare.

21. Helt apropå (5+)c

Ove Dalsegg 1988

Svårsäkrad vid kruket.

22. Ont i stjärten (6-)a***

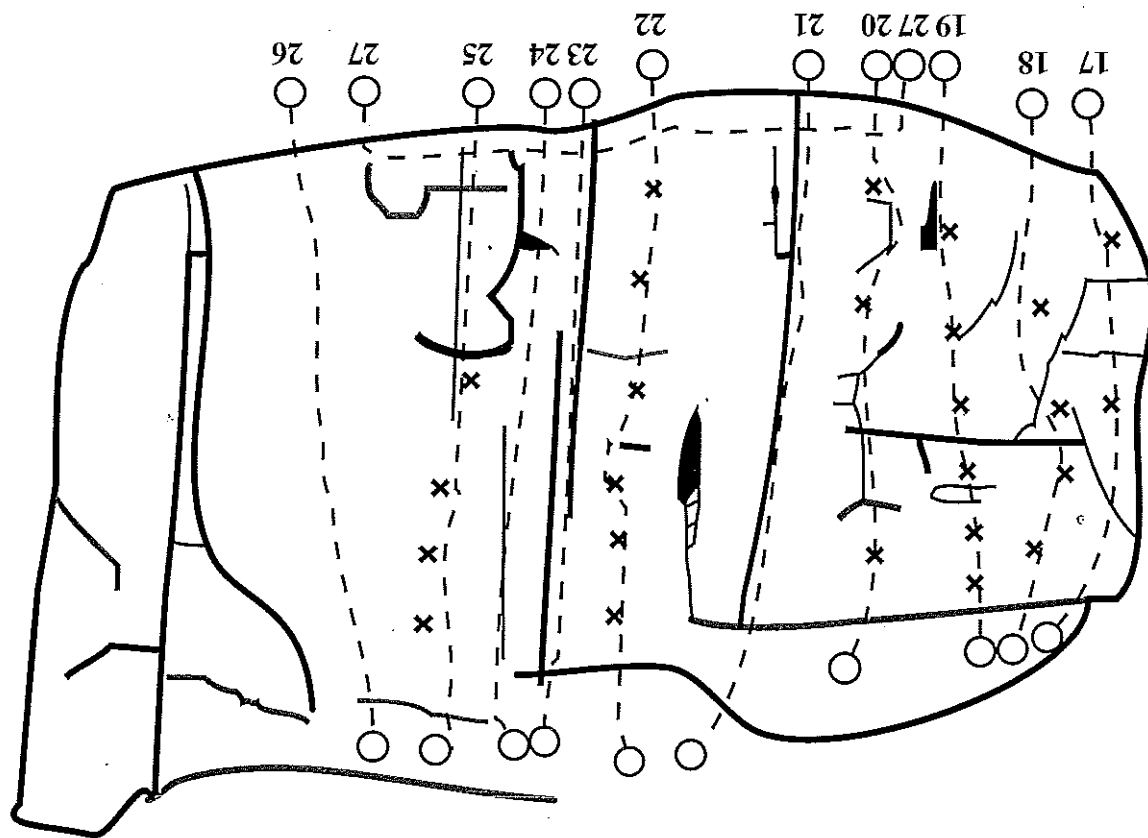
Mats Ekdahl & Daniel Nordström 1991

6bb. Listklättring på kompakt berg. En kilplacering mellan tredje och fjärde borrhulten. Kruket kommer efter fjärde borrhulten. Relativt ihållande. Stand i fast bull och träd på hyllan.

23. Trappstegen (3+)c

Okänd

Leden är bitvis lös och dåligt rensad. Mycket svårsäkrad på slutet.

24. Snabbspolning (4+/5-)b

Sven Heidorn 1993

Följ sprickan någon meter till vänster om "Trappstegen".

25. Projekt

Ulrik Nilsson & Patriq Backlund 1993

4bb. Gå upp genom sprickan i taket. Stand i ankare.

26. Projekt

Patriq Backlund & Ulrik Nilsson

27. Travers

Många möjligheter beroende på höjden.

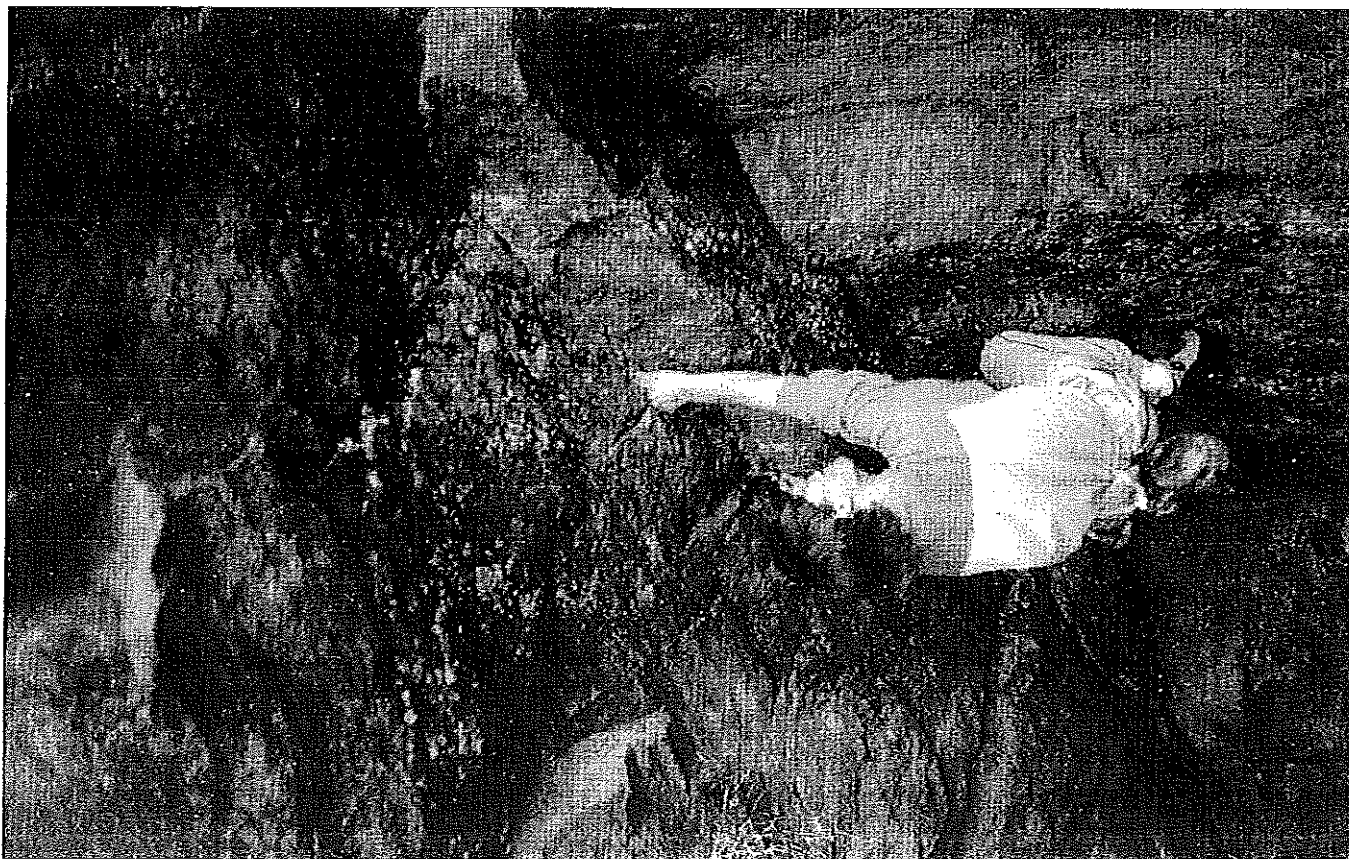

Foto: Jürgen Osberg

Ola Lindström bouldrar i Vattfjorn, en liten klippa som ligger ca 15 km väster om Sundsvall.

28. Onda vibrationer (6+)b/c

Ove Dalsegg 1988

Kruxet kommer efter tre meter. Lågg lämpligen en säkring högt och tidigt. Följ sprickan upp tills att "Mindre vibrationer" kommer in. Här går man ut till vänster och följer flaket till toppen. Stand i firmingsankare.

29. Norskdödaren (Mer vibrationer) (5)b**

Ove Dalsegg

2 bb. Ena borrulten gemensam med "Mindre vibrationer". Starta i sprickan till vänster om "Mindre vibrationer". Därefter rakt upp mot överhänget. Första bestigningen gjordes utan borrultar. Stand i firmingsankare.

30. Mindre vibrationer (4+)b*

Kursled.

2 bb. Startar i sprickan nästan längst ned till höger. Gå upp mot borrultarna. Traversera därefter in till "Onda vibrationer"-sprickan, och följ denna rakt upp. Stand i samma ankare som "Norskdödaren".

31. Zakai (5-)c

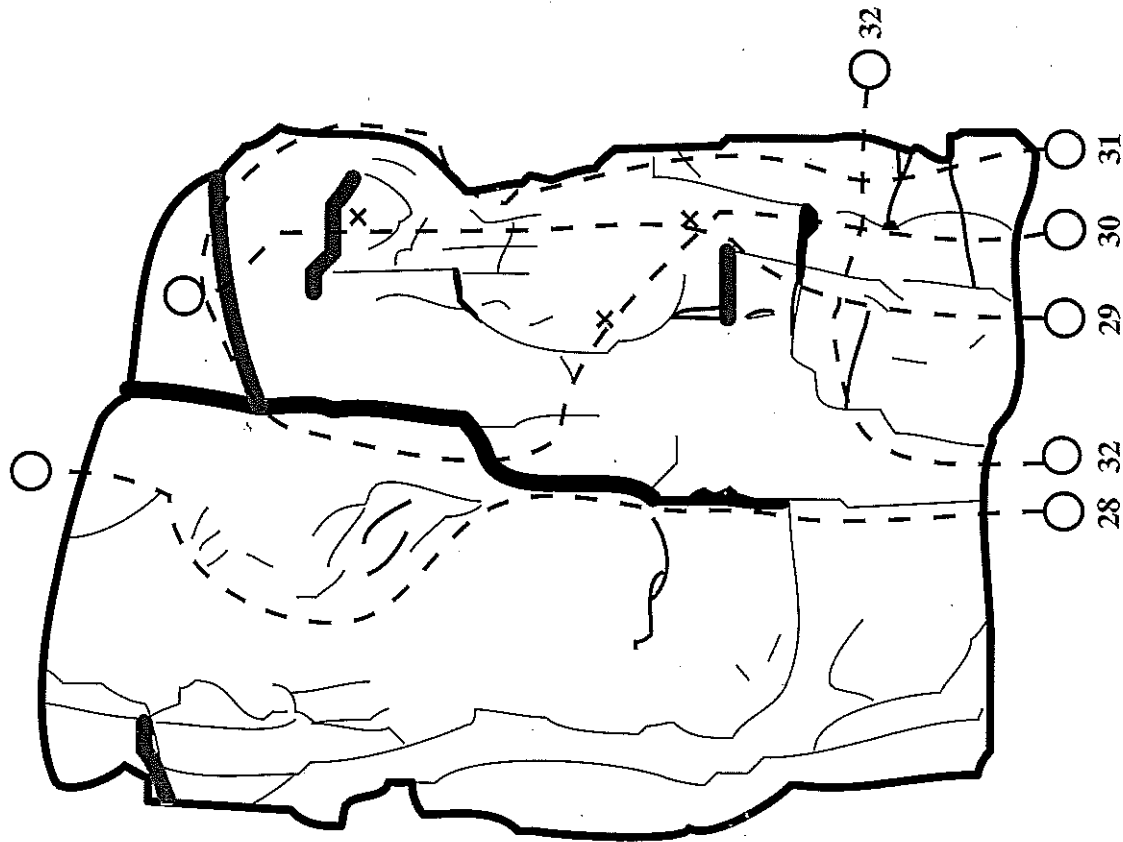
Christian Söderberg 1989

Leden följer arréten till samma hylla som "Norskdödaren".

32. Norrlandskusten (6+)

Kenth Bergqvist 1993

Travers. Resan börjar vid insteget till "Onda vibrationer" och slutar under "Beska droppar" (Kliv av och på vart ni vill!).

Sjöväggen 1

31. Zakai (5)-c

Christian Söderberg 1989

Leden följer arréten till samma hylla som "Norskdödaren".

32. Norrlandskusten (6+)

Kenth Bergqvist 1993

Travers. Resan börjar vid insteget till "Onda vibrationer" och slutar under "Beska droppar" (Kliv av och på vart ni vill!).

33. Blitzkrieg (6)b*

Daniel Nordström 1989

Ihållande klättring. Leden går i ett "Z"-mönster. Utsteg vid "Zakai".

34. Skrubben (6)b/c**

Ove Dalsegg 1988

Nyhamns klassiska led. Osäkrat över kruket. Lättare laybackklättring upp till där den tunnare sprickan börjar. Strax därefter kommer kruket. Färingsankare vid toppen.

35. Utan ork (7)b**

Ove Dalsegg 1989

3bb. Rolig och ihållande led.

36. Sailing the seas of cheese (8-)a/b

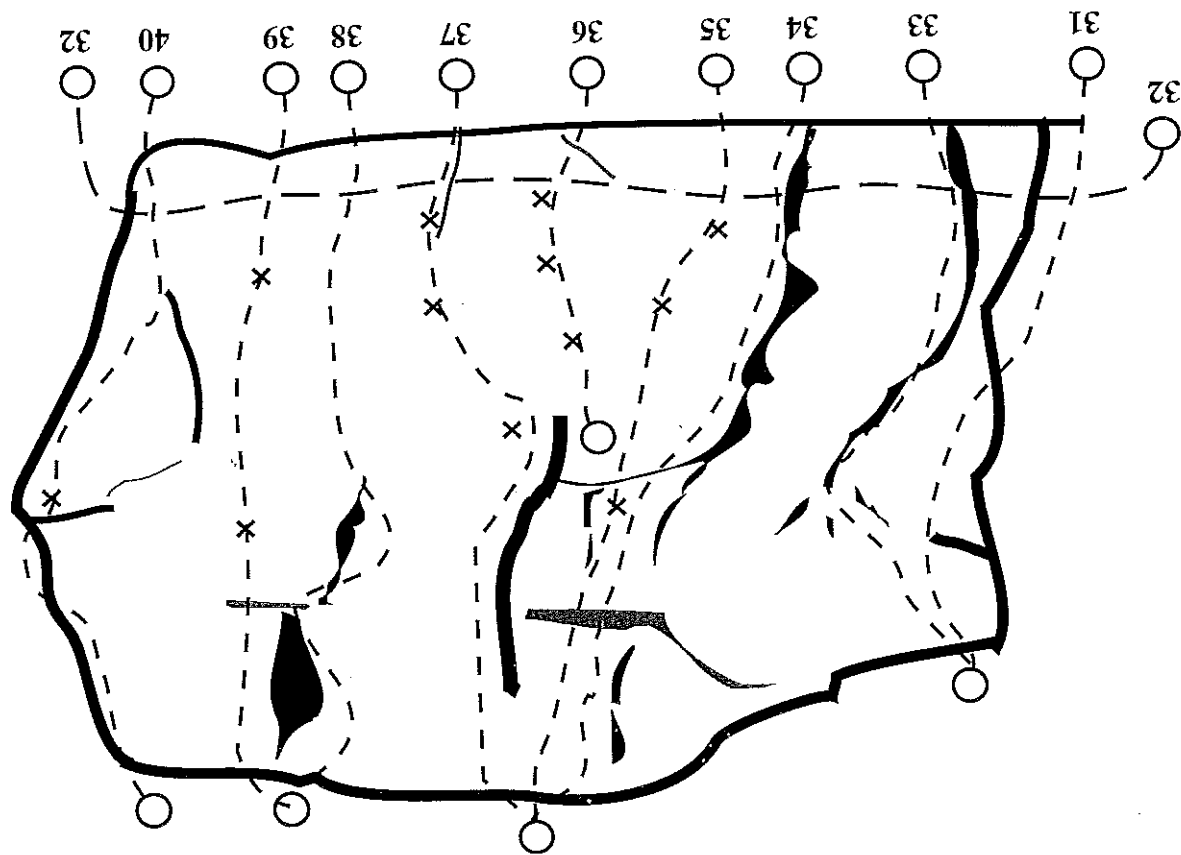
Daniel Nordström 1993

Leden slutar efter 3bb vid ringen med en karbin i.

37. Neros pendel (7)-c

Ove Dalsegg 1989

3bb. Om man tittar på leden och sedan på namnet ser man var leden fått sitt namn ifrån. Kruket kommer efter andra borrulten. Och eftersom fallriktningen inte är så trevlig är den därför ganska psykisk.

38. Listig och stark (5)c

Ove Dalsegg 1989

Följ spräckformationen till hyllan. Kliv därefter upp till vänster och fortsätt till toppen. Otrevlig att leda då berget birvis är ganska "rötet".

39. Slammer (6-)b/c

Daniel Nordström & Mats Ekdahl 1992

2bb. Borrades efter markfall.

40. Den trallande pedofilen (6+)c

Martin Kempe 1990

2bb. Efter första borrbulten går man över arréten och använder gemensam borrbult med "Missänkta förbindelser". Därefter tillbaka på "sjöväggen". Lite svårt att hitta de rätta greppen på kruket.

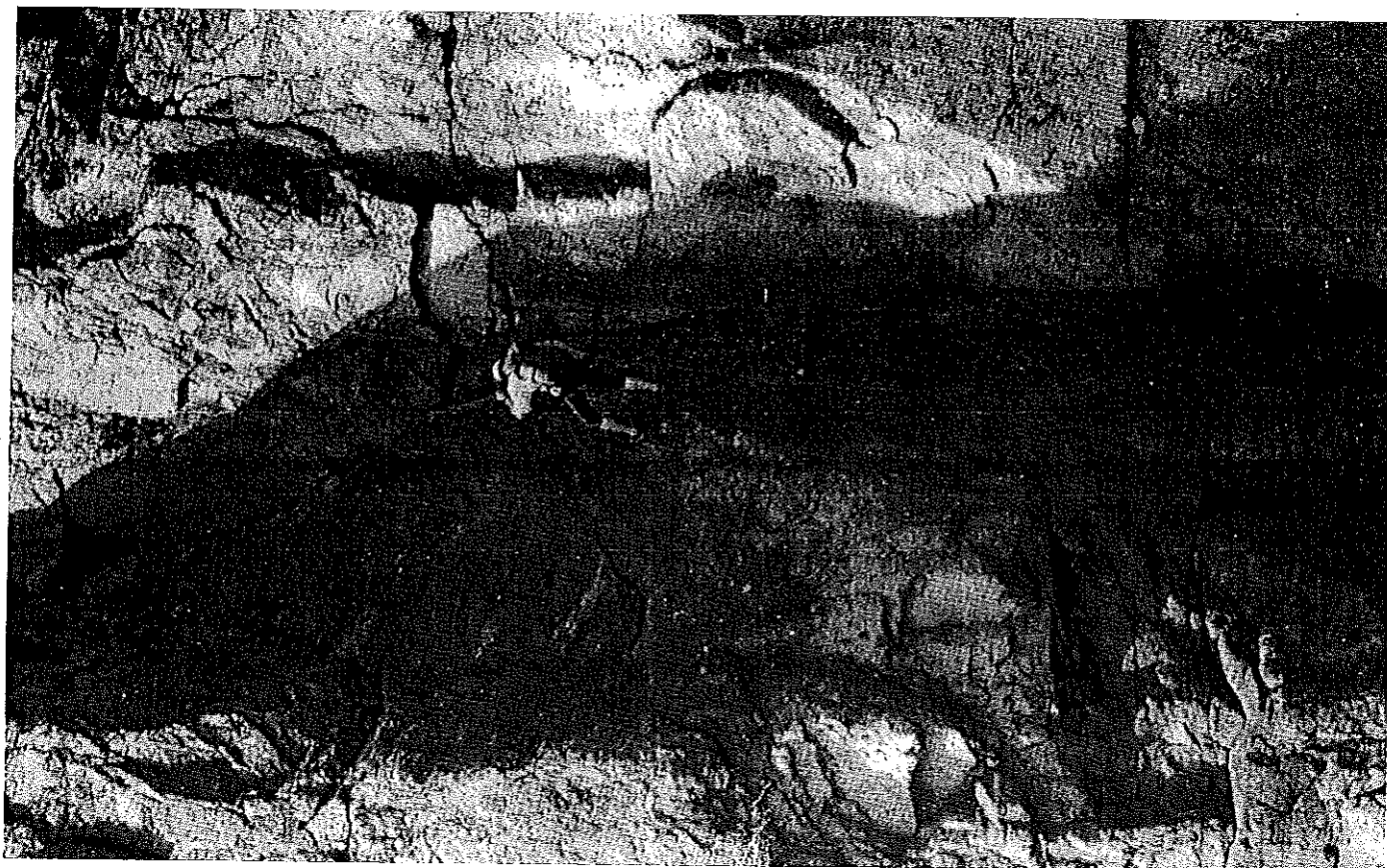
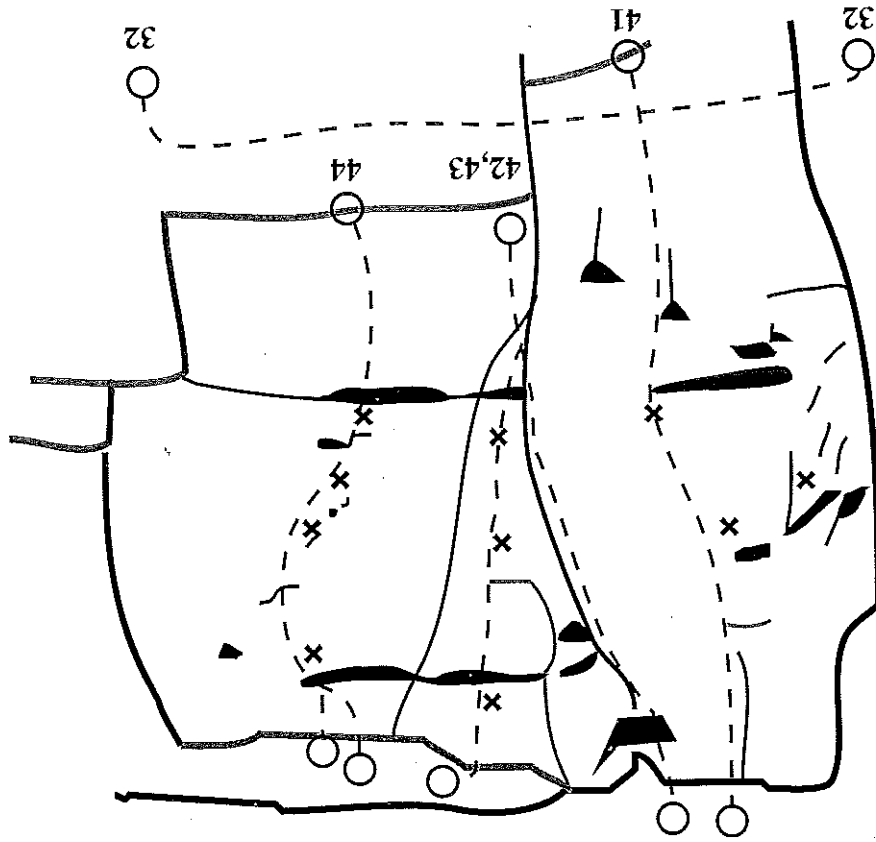

Foto: Helmo Först

Big wall i Sundsvall? Anders Fensters frir sig ned för Brattberget.

41. Misstänkta förbindelser (6)d

Daniel Nordström 1989

2bb. Svårsäkrad på slutet.

42. Premiärdiedern (5-)b

Anders Fersters 1988

Följ diedern från början till slut. Utsteg över det lilla taket.

43. Disco's out, murder's in (6+/7-)b/c*

Daniel Nordström 1991

3bb. Insteg från samma hylla som "Beska droppar".

44. Beska droppar (7-/7)a/b**

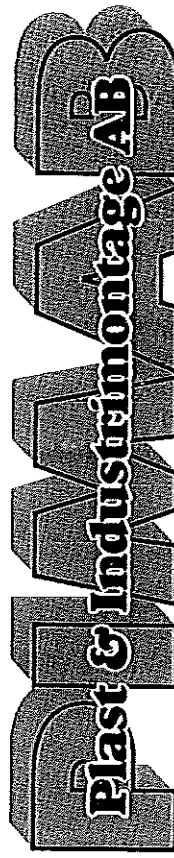
Ove Dalsegg 1990

4bb. Följ borrhultarna. Stand i borrhult samt träd.

44a. Alternativ utsteg (8-)a/b

Daniel Nordström 1993

Fortsätt rakt upp sista metrarna i stället för att traversera vänster. Desperat catch på slutet.

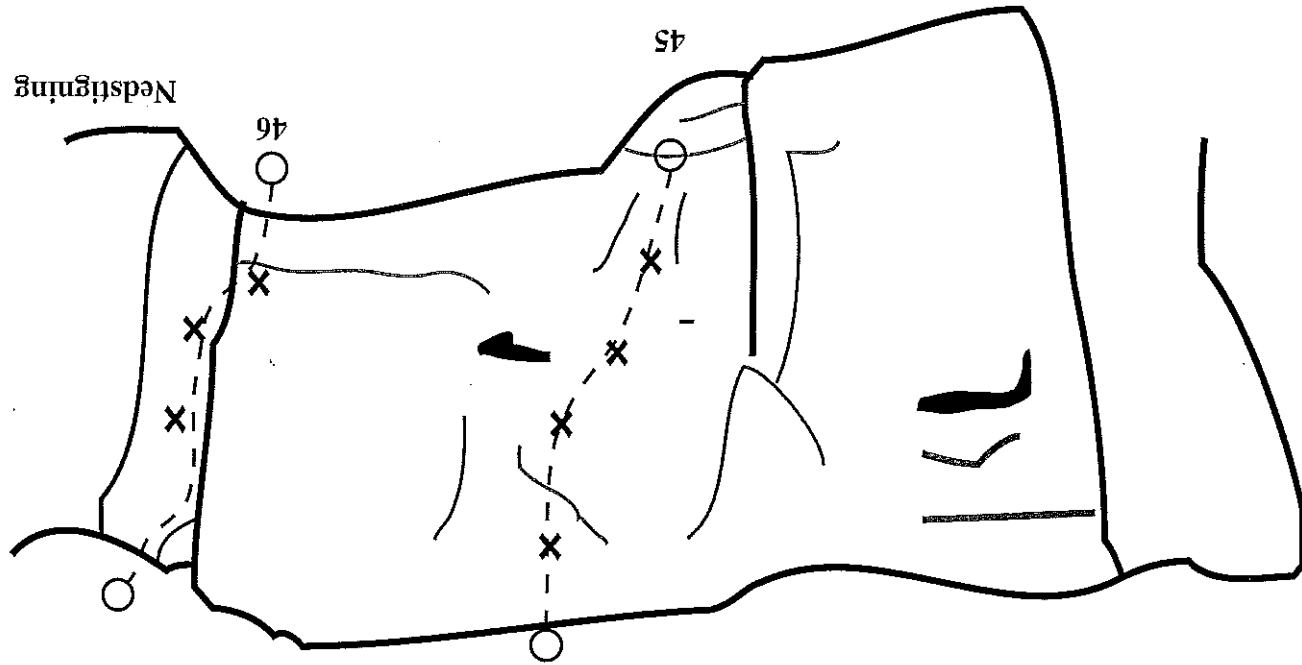

SUNDSVALL TEL. 060-53 65 10 010-254 90 42

ALLT I PLAST OCH VENTILATION

Sjöväggen 3

45. Fotflax (6)a*
Kenth Bergqvist 1993
4bb. Rolig balansklättring. Stand i fast bult.

46. Hylands hörna (7-)a/b
Sven Heidorn 1993
3bb. Upp i diredem vid nedstigningsprickan.

När prestanda går först
och följande problem finns:

- Korrosion
- Vikt
- Utmattnig

Välj höghållfast titan och
ring PERMASCAND för hjälp.

PERMASCAND

Box 42, S-840 10 LJUNGAVERK, TEL 0691-329 40

47. Pöket (4)b

Patriq Backlund 1992

1bb. Leden går över de två blocken i nedstigningssprickan.

48. Böket (4+)d

Christian Söderberg 1989

Leden börjar på den stora stenen och fortsätter runt hörnet och sedan rakt upp.

49. Nya chanser (6-)a**

Ove Dalsegg 1988

Kruxet kommer vid traversen. Därefter lättare klättring.

50. Stela chanser (6)b*

Ove Dalsegg 1989

Fortsätt rakt upp vid traversen på "Nya chanser".

51. Stela lemmar (6+)b/c*

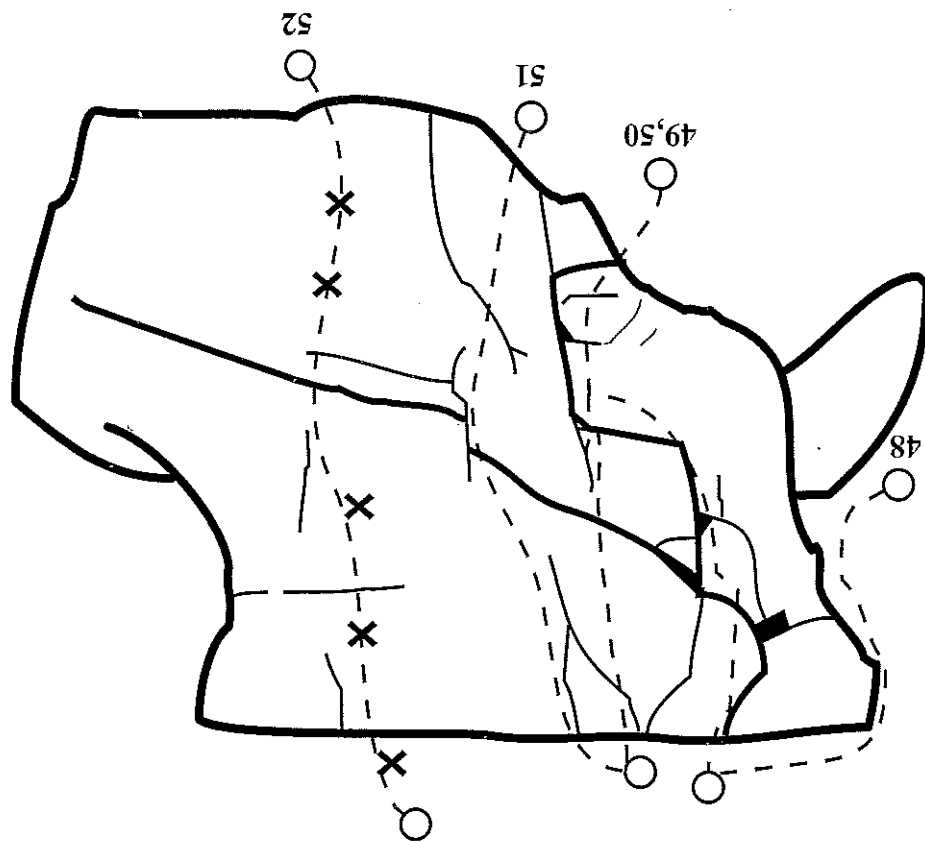
Ove Dalsegg 1989

Sprickan intill "Nya chanser". Gemensamt utsteg med "Stela chanser".

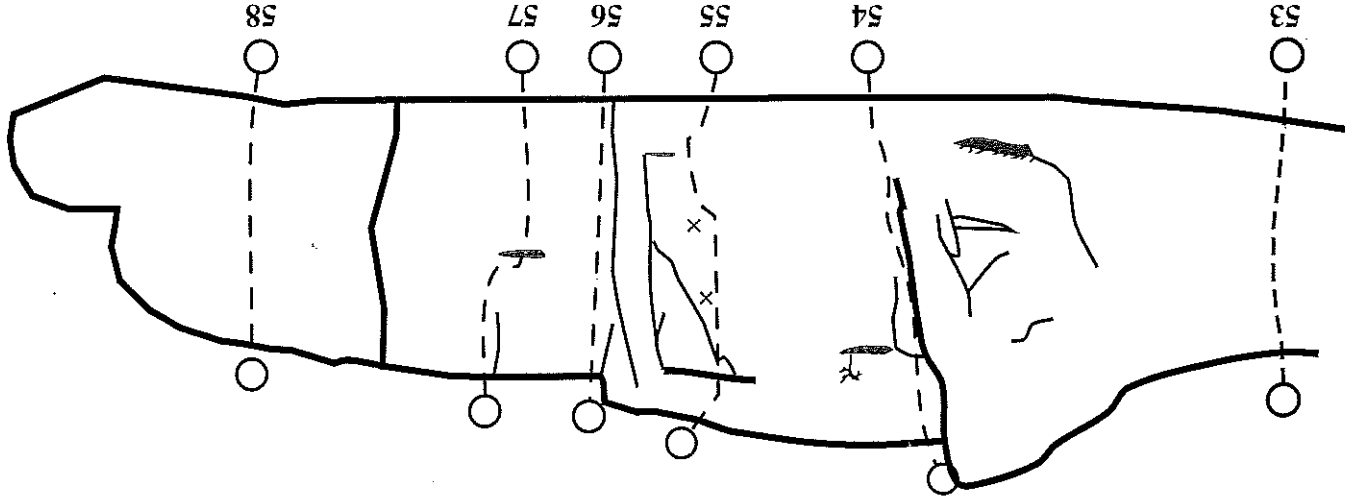
52. Nya lemmar (7-)b*

Ove Dalsegg 1990

5bb. Vid högvatten och/eller vind kan det vara lite knepigt att komma in på leden. En liten vajerfrend mellan andra och tredje borrbulten.

Radioväggen

53. Boulder problem (6+)

Daniel Nordström 1992
Kort krusproblem.

54. 89.7 MHz (3+)c

Christian Söderberg 1989
Något lös.

55. Radio Nova (4+/5-)b

Patriq Backlund 1992
2bb. En friend vid utsteget.

56. P1 (3)b

Christian Söderberg 1989
Något lös.

57. P2 (2)b

Christian Söderberg 1989

58. P3 (4-)b

Christian Söderberg 1989

Här hittar du tidningarna för din sport

MANHATTAN TOBAK AB

Thulegatan 10, 852 32 Sundsvall
Tel 060-11 15 47

Vi har Sundsvalls största utbud av internationell press

Lederna i graderad ordning

Lednamn	grad	led nr.
Beska droppar - alternativ utsteg	(8-)a/b	44a
Sailing the seas of cheese	(8-)a/b	36
Utan ork	(7)b**	35
Tors vrede	(7-7)b/d	17
Beska droppar	(7-7)a/b**	44
Neros pendel	(7-)c	37
Frejas fröjd	(7-)b	18
Nya lemmar	(7-)b*	52
Halvdesperat	(7-)a/b*	11
Hylands hörna	(7-)a/b	46
Disco's out, murder's in	(6+7-)b/c*	43
Bultkastaren	(6+7-)a/b*	19
Den trallande pedoffilen	(6+)c	40
Onda vibrationer	(6+)b/c	28
Stela lemmar	(6+)b/c*	51
Mushroom party	(6+)b	25
Storm	(6+)b	9
Boulder problem	(6+)	53
Norrlandskusten	(6+)	32
Roberts travers	(6+)	2
Misstänkta förbindelser	(6)d	41
Död åt TSV	(6)c/d	6
Skrubben	(6)b/c**	34
Snagraggaren	(6)b/c*	13
Blitzkrieg	(6)b*	33
Over the top	(6)b	1
Ragnarök	(6)b**	20
Stela chanser	(6)b*	50
Fotflax	(6)a*	45
Rätt medicin	(6-)c**	16
Vängåvan	(6-)c***	12
Slammer	(6-)b/c	39
Bapu	(6-)b	7
Berkaleden	(6-)b*	8
Halvrobban	(6-)b*	5
Nya chanser	(6-)a**	49
Ont i stjärten	(6-)a***	22
Helt apropå	(5+)c	21
Raka spåret till Chicago	(5+)b/c	3

Sunrise	(5+)b/c**	14
Listig och stark	(5)c	38
Norskdödaren	(5)b**	29
Zakai	(5-)c	31
Premiärdiedem	(5-)b	42
Radio Nova	(4+/5-)b	55
Snabbspolning	(4+/5-)b	24
Böket	(4+)d	48
Mindre vibrationer	(4+)b*	30
Pöket	(4)b	47
P3	(4-)b	58
89.7 MHz	(3+)c	54
Trappstegen	(3+)c	23
P1	(3)b	56
P2	(2)b	57

Midskogsberget

Allmänt

Midskogsberget ligger intill Ljungan ca 20 km från Sundsvall. Söderläget medför att säsongen börjar tidigt och slutar sent här. Då berget är tämligen skyddat för vind kan myggen bli ganska besvärliga under högsommaren. Vår och höst är således bästa årstiden för ett besök här. Kvaliteten på klippan är övervägande god men varierande. Vägg- och sprickklättring dominerar men här finns också några mindre tak samt en hel del överhängande väggklättring. Aktiviteten på berget har ökat kraftigt det senaste året i takt med att nyrtursmöjligheterna har minskat på Brattberget. Antalet leder har därför ökat avsevärt och många av dom nya lederna är fortfarande orepererade.

Området omfattar även ett antal boulderblock med några intressanta problem av varierande svårighetsgrad. "Välkommen" som man passerar på väg upp till stora väggen är det största och kan vara en lämplig uppvärmning. Ovanför Lägerväggen finns en eldstad och möjlighet att sätta upp ett tält för den som vill övernatta.

Vägbeskrivning

Från Sundsvall tar man E4 till Kvissleby, ca 15 km. Fortsätt förbi båda trafikljusen och ytterligare ca 200 m. Tag sedan höger mot Nolby och följ denna väg. Efter ca 5 km och ett antal S kurvor kommer man över ett krön till en utförsraka med ett vägräcke på vänster sida. Berget ligger då på höger sida och syns tydligt. Fortsätt förbi berget ca 200 m till slutet av vägräcket. Parkeringen ligger på vänster sida direkt efter vägräcket. Kommer man söderifrån, åker man förbi Njurundabornen och Dingersjö tills man kommer upp på ett tydligt krön där man tar vänster mot Nolby och följer sedan beskrivningen ovan.

Översiktskarta Midskogsberget

Midskogsberget

1. Pelarväggen
2. Övre väggen
3. Primusväggen
4. Stora väggen
5. Lägerväggen

P. Parkering

